

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi S.W.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn.
III AUa 971/22,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 11 stycznia 2024 r.,

**1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w
Gdańsku w sprawie o sygn. akt III AUa 971/22 nastąpiła
przewlekłość postępowania;**

**2. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku wyznaczenie
terminu posiedzenia w sprawie o sygn. akt III AUa 971/22 nie
później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia przekazania akt do
Sądu Apelacyjnego w Gdańsku;**

**3. przyznaje S.W. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w
Gdańsku sumę pieniężną w wysokości 3000 (trzy tysiące) złotych
za okres od 24 maja 2022 r. do 4 października 2023 r.**

UZASADNIENIE

Pismem z 4 października 2023 r. S.W. (dalej: „skarżący”) wniósł skargę na
naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w
sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku pod sygn. akt III AUa

971/22. Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w powyższej sprawie oraz zasądzenie na jego rzecz kwoty 7000 zł „tytułem sumy pieniężnej za dopuszczenie się przez Sąd przewlekłości postępowania”, a także o zasądzenie na jego rzecz poniesionych kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że od 2022 r. ani skarżący, ani jego pełnomocnik nie uzyskali informacji o stanie sprawy. Do dnia wniesienia skargi nie został też wyznaczony termin rozprawy. Skarżący podniósł, że sprawa ma dla niego szczególne znaczenie, z uwagi na jego zły stan zdrowia i związaną z nim potrzebę odbycia rehabilitacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Ustawa nie określa terminu, po upływie którego następuje przewlekłość postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że stan taki będzie miał zasadniczo miejsce w przypadku beczynności sądu drugiej instancji w zakresie wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej, przekraczającej 12 miesięcy (tak np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 9 stycznia 2019 r., I NSP 4/18;

z 10 czerwca 2020 r., I NSP 67/20; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18). Z akt sprawy o sygn. III AUa 971/22 wynika, że apelacja skarżącego wraz z aktami wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 24 maja 2022 r. Skarżący został wezwany do uzupełnienia braków apelacji pismem z 30 maja 2022 r. Braki uzupełnił w terminie. Zarządzeniem z 27 czerwca 2022 r. sędzia sprawozdawca skierował sprawę do rozpoznania na rozprawie według kolejności wpływu. Przewodniczący III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Gdańsku zarządzeniem z 6 lutego 2023 r. zarządził rozpoznanie sprawy przez wylosowanego sędziego do 29 grudnia 2023 r. Pełnomocnik skarżącego pismem z 23 sierpnia 2023 r. zwrócił się do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku o wyznaczenie terminu rozprawy z uwagi na brak informacji na temat stanu sprawy i wyznaczenia terminu jej rozpoznania. W odpowiedzi na powyższe, został poinformowany, że sprawy w III Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Gdańsku są rozpoznawane według kolejności ich wpływu do danego referatu sędziego. Poza kolejnością na terminy rozprawy lub posiedzeń są kierowane sprawy pilne. Średni czas oczekiwania na rozpoznanie sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych w referacie sędziego wylosowanego do rozpoznania sprawy wynosi 26 miesięcy. Według Przewodniczącego Wydziału sprawa skarżącego nie zalicza się do pilnych i została skierowana do rozpoznania na rozprawie według kolejności wpływu. Podniesiono również, że skarżący nie wskazał okoliczności, które mogłyby zostać uznane za szczególnie uzasadniony przypadek wymagający przyspieszenia rozpoznania sprawy. Z powyższego wynika, że od dnia wpływu apelacji skarżącego do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku do złożenia niniejszej skargi na przewlekłość postępowania, minęło prawie 17 miesięcy. Obecnie okres ten wynosi już ponad 20 miesięcy. Już sama długość tego okresu bezczynności, przy braku okoliczności usprawiedliwiających, przemawia za tym, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku pod sygn. akt III AUa 971/22 nastąpiła przewlekłość postępowania. Należy również zaznaczyć, że sprawy dotyczące świadczeń z ubezpieczenia społecznego powinny toczyć się w sposób szczególnie sprawny (tak np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 sierpnia 2007 r., III SPP 31/07; 26 kwietnia 2019 r., I NSP 18/19; 11 września 2019 r., I NSP 88/19). Okoliczność ta

przemawia tym bardziej za uznaniem, że w niniejszej sprawie doszło do przewlekłości postępowania.

Uwzględniając skargę na przewlekłość postępowania apelacyjnego, stosownie do treści art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, Sąd Najwyższy miał obowiązek rozstrzygnąć wniosek skarżącego o zasądzenie od Skarbu Państwa odpowiedniej sumy pieniężnej. Przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącego za krzywdę moralną spowodowaną przewlekłością postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 stycznia 2006 r., III SPP 154/05). Wysokość przyznanej sumy pieniężnej powinna być proporcjonalna do wielkości zwłoki, jej przyczyn oraz dotkliwości dla skarżącego. Odpowiednia suma pieniężna pełni rolę swoistego zadośćuczynienia za stres i frustrację, spowodowane przewlekłością postępowania sądowego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 9 kwietnia 2019 r., I NSP 9/19; z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15).

Skarżący wnioskował o przyznanie sumy pieniężnej w kwocie 7000 zł. Nie uzasadnił jednak w żaden sposób, dlaczego domaga się zasądzenia należności w takiej wysokości, ograniczając się wyłącznie do samego żądania powyższej kwoty. Sąd Najwyższy wziął pod uwagę charakter sprawy oraz wielkość zwłoki w podejmowaniu czynności przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku, jak również to, że zasądzenie sumy pieniężnej nie ma na celu wyrównanie szkody powstałej na skutek przewlekłości postępowania. Z tych względów w ocenie Sądu Najwyższego kwota 3000 zł rekompensuje zaistnienie i skutki przewlekłości postępowania za okres od 24 maja 2022 r. do 4 października 2023 r.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy. W okolicznościach badanej sprawy, Sąd Najwyższy uznał za zasadne zalecenie Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej w terminie 3 miesięcy od daty zwrotu

akt.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 2-4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.

ZG

[a!]